

Katarzyna PURC-KUROWICKA¹

NADZÓR PREZESA RADY MINISTRÓW NAD SZEFEM AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO I SZEFEM AGENCJI WYWIADU W SPRAWACH ZA- RZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Artykuł zawiera definicję zarządzania kryzysowego oraz przedstawia organy właściwe sprawach zarządzania kryzysowego, które bezpośrednio podlegają Prezesowi Rady Ministrów. Poddano tu analizie funkcje i kompetencje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu oraz określono ich usytuowanie w systemie administracji centralnej. Przedstawiono także zakres podporządkowania tych centralnych organów administracji rządowej Prezesowi Rady Ministrów, a w konsekwencji jego uprawnienia w stosunku do nich.

1. Wprowadzenie

Zarządzanie kryzysowe to kierowanie bezpieczeństwem narodowym, które polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej², przy czym należy podkreślić, iż działalność ta jest wykonywana przez odpowiednie organy administracji publicznej.

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym określa organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego. Jako jeden z właściwych podmiotów w tym zakresie wskazuje Prezesa Rady Ministrów w charakterze przewodniczącego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, zaś jako organy administracji rządowej, biorące udział w jego posiedzeniach, m.in. Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu³. Ponadto jeden z aktów wykonawczych do powyższej ustawy - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie określenia organów administracji rządowej, które utworzą centra zarządzania kryzysowego, oraz sposobu ich funkcjonowania dodatkowo w § 2, wśród organów administracji rządowej, które są właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego wymienia Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu⁴.

Zarówno Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jak i Szef Agencji Wywiadu, poza tym, że są właściwi w sprawach zarządzania kryzysowego, to jednocześnie podlegają Prezesowi Rady Ministrów, który samodzielnie – jako monokratyczny organ administracji rządowej, sprawuje nadzór nad tymi centralnymi organami administracji.

¹ Mgr Katarzyna Purc-Kurowicka, Katedra Prawa i Administracji, Wydział Zarządzania, Politechnika Rzeszowska.

² Art. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym, Dz. U. 2007, nr 89, poz. 590, z późn. zm.

³ Art. 8 ust. 1, 2 i 3 pkt 10 i 11 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

⁴ Dz. U. 2009, nr 226, poz. 1810.

2. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu jako centralne organy administracji rządowej właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego

Centralne organy administracji rządowej stanowią pewną zbiorczą, kategorię obejmującą liczne grupy organów mających różne nazwy, różnorodną strukturę organizacyjną oraz funkcje i usytuowanie w systemie administracji centralnej. Z punktu widzenia hierarchii organów centralne organy administracji rządowej tworzą szczebel bezpośrednio niższy w stosunku do organów rządowych (naczelnych). Wszystkie centralne organy są bowiem podporządkowane organom naczelnym rządowego stopnia. Zaś to podporządkowanie jest decydującym wyznacznikiem konkretnego ich miejsca w aparacie administracji centralnej. Usytuowanie centralnych organów administracji rządowej sprowadza się do tego, że wpisane są one w struktury działów administracyjnych (ale wyłączone ze struktury ministerstw) i podporządkowane są poszczególnym ministrom, bądź też zajmują pozycję organów wyodrębnionych z ram działów administracji, podlegając bezpośrednio Radzie Ministrów, a przede wszystkim Prezesowi Rady Ministrów, jednak nie wchodzą w skład Rady Ministrów. Nie są także organami terenowymi, ponieważ terytorialny zakres ich działania rozciąga się na obszar całego kraju⁵.

Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu znajdują się w całej grupie organów centralnych, usytuowanych organizacyjnie poza strukturami ministerstw, a podporządkowanych Prezesowi Rady Ministrów. Są to organy, które bądź mają znaczenie dla wykonywania przez Prezesa Rady Ministrów zwierzchnictwa nad administracją, bądź też nadzorują znaczne obszary rynku kapitałowego⁶. Od pozostałych centralnych organów administracji odróżnia je to, że są jednocześnie właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego.

Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest organem administracji rządowej właściwym w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania, zapobiegania i usuwania skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym⁷. Zapewnia on koordynację przygotowania raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego, w części dotyczącej zagrożeń o charakterze terrorystycznym, mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowej⁸. Organy administracji publicznej są obowiązane niezwłocznie przekazywać mu informacje dotyczące zagrożeń o charakterze terrorystycznym, zaś Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w przypadku podjęcia informacji o możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowej będącej skutkiem zdarzenia o charakterze terrorystycznym, zagrażającego infrastrukturze krytycznej, życiu lub zdrowiu ludzi, mieniu w znacznych rozmiarach, dziedzictwu narodowemu lub środowisku, może udzielać zaleceń organom i podmiotom zagrożonym tymi działaniami oraz przekazywać im niezbędne informacje służące przeciwdziałaniu zagrożeniom⁹. Ponadto to z nim współdziała Rządowe Centrum Bezpieczeństwa oraz wojewoda, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta w zakresie zapobiegania, przeciwdziałania i usuwania skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym¹⁰.

⁵ S. Cieślak, *Praktyka organizowania administracji publicznej*, Warszawa 2004, s. 89.

⁶ G. Rydlewski, *Rządowy system decyzyjny w Polsce*, Warszawa 2002, s. 104.

⁷ Art. 12 a ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

⁸ Art. 5a ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

⁹ Art. 12 ust. 2 i 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

¹⁰ Art. 11 ust. 2 pkt 10 a oraz art. 14 ust. 1 pkt 6a, art. 17 ust. 1 pkt 5a, art. 19 ust. 1 pkt 5a ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

3. Zakres podporządkowania centralnych organów administracji rządowej Prezesowi Rady Ministrów

Organy odpowiedzialne za utworzenie centrów zarządzania kryzysowego, powstają w drodze aktów o randze ustawy, wyjątkowo aktów niższego rzędu. Tworzenie i znoszenie (połączone najczęściej z koncentracją uprawnień przez inny organ centralny lub naczelny) jest procesem ciągłym, toteż lista tych organów nie jest stała. Ich tworzenie nie ma bezpośrednich podstaw w Konstytucji RP, ale w poszczególnych ustawach. Organy te noszą niekiedy nazwy sugerujące kolegialny skład tych urzędów, jednak zazwyczaj są organami monokratycznymi. Jeśli nazwa zawiera określenie urząd, mamy do czynienia z organem jednoosobowym. Jest nim szef centralnego organu administracji rządowej zwany prezesem, szefem, dyrektorem, itp. na przykład Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, czy Szef Agencji Wywiadu¹¹. Cały zaś urząd jest zespołem osób, przyznanych mu do pomocy w wykonywaniu zadań. Jeśli natomiast organ nosi nazwę zespołu, rady, komitetu itp., mamy do czynienia z organem kolegialnym, przy czym przysługujące mu funkcje prawotwórcze oraz inne funkcje jednoosobowe pełni najczęściej jego przewodniczący¹². Zgodnie bowiem z treścią ustaw szczególnych centralnymi organami administracji rządowej są kierownicy będący organem albo kierujący urzędem administracji rządowej, powoływani przez rząd lub Prezesa Rady Ministrów¹³.

Kierunek podporządkowania tych organów centralnych, a w konsekwencji uprawnienia Prezesa Rady Ministrów w stosunku do nich kształtowane są przez konkretne przepisy prawne. Ujmują one treści tego podporządkowania w formułę poddania organów centralnych nadzorowi Prezesa Rady Ministrów. I choć w odniesieniu do poszczególnych organów centralnych kompetencje nadzorcze Prezesa Rady Ministrów są określane w sposób zróżnicowany i na ogół raczej ogólny, to nie ulega wątpliwości, że ustanowiona przez prawo funkcja nadzoru daje Prezesowi Rady Ministrów prawo i możliwości wszechstronnej kontroli podległych mu centralnych ogniw aparatu administracyjnego¹⁴.

Więź tych organów administracji rządowej z Prezesem Rady Ministrów jest określana w dwojaki sposób – albo za pomocą terminu „podlega Prezesowi Rady Ministrów” lub „Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór” nad organem administracji rządowej, na przykład Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego¹⁵, czy nad działalnością Rzecznika Praw Pacjenta¹⁶, zaś podlega mu bezpośrednio Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu¹⁷. Z określeniami tymi nie są jednak związane wyraźne różnice w uprawnieniach Prezesa Rady Ministrów w stosunku do „podległych” i „nadzorowanych” centralnych organów administracji rządowej¹⁸. W stosunku do wszystkich, zarówno podległych, jak i nadzorowanych, Prezesowi Rady Ministrów przysługują uprawnienia osobowe, to znaczy powoływanie i odwoływanie kierowników tych organów i ich zastępców oraz określenie składu, zakresu i

¹¹ Art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, tekst jedn. Dz. U. z 2010, nr 29, poz. 154 z późn. zm.

¹² Por. J. Boć, *Prawo administracyjne*, Wrocław 1997, s. 137.

¹³ J. Stelmasiak, J. Szreniawski, *Prawo administracyjne ustrojowe: podmioty administracji publicznej*, Lublin 2002, s. 50.

¹⁴ J. Jagielski, *Kontrola administracji publicznej*, Warszawa 2007r., s. 170.

¹⁵ Art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995r. o statystyce publicznej, Dz. U. z 1995, nr 88, poz. 439.

¹⁶ Art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008r o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Dz. U. 2009, nr 52, poz. 417, z późn. zm.

¹⁷ Art. 3 ust. 2 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

¹⁸ E. Smoktunowicz, *Pozycja prana Prezesa Rady Ministrów*, „Studia Prawnicze” 1983, z. 4, s. 60.

trybu działania kolegialnych organów w tych centralnych organach administracji rządowej, jeżeli takowe są przewidziane. Podobnie jak w odniesieniu do ministrów, tak i w przypadku organów centralnych, Prezes Rady Ministrów może żądać informacji, dokumentów i sprawozdań okresowych lub dotyczących poszczególnej sprawy albo rodzaju spraw u tych organów jak i - po ich zawiadomieniu - od pracowników podległych im urzędów administracyjnych¹⁹. Poza tym kompetencje Prezesa Rady Ministrów wobec kierowników tych centralnych organów administracji rządowej są daleko idące, gdyż art. 33b ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej daje mu uprawnienia do wydawania im wiążących wytycznych i poleceń. Z tym, że nie mogą one dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej²⁰.

Pomimo pewnych podobieństw centralne organy administracji rządowej różnią się między sobą, zarówno pod względem charakteru prawnego, usytuowania organizacyjnego, struktur wewnętrznych, zadań i funkcji, jak i spełnianej w praktyce roli²¹, gdyż zakres nadzoru nad tymi centralnymi organami administracji rządowej określają ustawy ich dotyczące. Kompetencje Prezesa Rady Ministrów wobec Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu określa ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

4. Nadzór Prezesa Rady Ministrów nad centralnymi organami administracji rządowej właściwymi w sprawach zarządzania kryzysowego

Na jej podstawie Prezes Rady Ministrów, sprawuje nadzór nad tak zwanymi agencjami rządowymi. Często określa się je jako „urzędy administracji rządowej”. Stanowią one aparat pracy organów administracji, przy pomocy którego wykonują przypisane im zadania i kompetencje. Inaczej mówiąc, agencje mają status prawny urzędów administracyjnych²². Traktowane są one jako ogniwa administracji rządowej, z tego względu, że dysponują majątkiem państwowym oraz organizacyjnie mieszczą się w strukturze aparatu centralnego administracji poprzez podporządkowanie organom szczebla rządowego (najczęściej ministrom), ale główne ich organy obsadzone są przez Prezesa Rady Ministrów. Ponadto agencje włączone są do wykonywania zadań z zakresu administracji publicznej, najczęściej związanych dość ściśle ze sferą zainteresowań rządu i jego polityki. W dużej mierze są realizatorami zadań, które gdyby nie ich istnienie, musiałyby być wykonywane przez odpowiednie organy administracji²³.

Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szef Agencji Wywiadu działają odpowiednio przy pomocy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, będącymi urzędami administracji rządowej²⁴. Szef ABW i Szef AW podlegają bezpośrednio Prezesowi Rady Ministrów, który ich powołuje i odwołuje, po zasięgnięciu opinii Prezydenta Rzeczypospolitej Polski, Kolegium do Spraw Służb Specjalnych oraz Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Szefa właściwej Agencji, powołuje i odwołuje także zastępców Szefa ABW i Szefa AW, po zasięgnięciu opinii Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych²⁵. W przypadku zwol-

¹⁹ Z. Leoński, R. Hauser, A. Skoczylas, *Zarys prawa administracyjnego*, Warszawa 2004, s. 99.

²⁰ Tekst jedn., Dz. U. 2007r, nr 65, poz. 437, z późn. zm.

²¹ J. Stelmasiak, J. Szreniawski, *op. cit.*, s. 50.

²² E. Ochendowski, *Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania*, Toruń 2005, s. 213.

²³ J. Jagielski, *Administracja rządowa oraz administracja samorządowa w kontekście zasady niepołączalności mandatu parlamentarnego*, „Przegląd Sejmowy” 2008, nr 4, s. 125.

²⁴ Art. 3 ust. 1 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

²⁵ Art. 14 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

nienia stanowiska Szefa Agencji lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, Prezes Rady Ministrów może powierzyć pełnienie obowiązków Szefa, na czas nie dłuższy niż trzy miesiące, jego zastępcy lub innej osobie²⁶.

Szefowie Agencji, każdy w zakresie swojej właściwości, przekazują niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polski, ale i Prezesowi Rady Ministrów informacje mogące mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polski. Jeżeli informacje te dotyczą spraw objętych zakresem działania określonego ministra, Szef Agencji przekazuje je temu ministrowi, chyba że Prezes Rady Ministrów zdecyduje inaczej²⁷. A więc Prezes Rady Ministrów ma decydujący głos, które informacje, są jego zdaniem, na tyle istotne, aby je przekazać właściwemu ministrowi lub zachować dla siebie.

Prezes Rady Ministrów nadaje w drodze zarządzeń każdej z Agencji statut, który określa jej organizację wewnętrzną oraz wyznacza kierunki działania Agencji w drodze wytycznych²⁸. Szefowie Agencji, najpóźniej na trzy miesiące przed końcem roku kalendarzowego, przedstawiają Prezesowi Rady Ministrów, każdy w zakresie swojej właściwości, roczne plany działania na rok następny. W celu realizacji zadań Agencji, ich szefowie mogą podejmować współdziałanie z właściwymi organami i służbami innych państw. Podjęcie takiej współpracy może jednak nastąpić dopiero po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów²⁹.

W celu koordynacji działań w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i obronności państwa Prezes Rady Ministrów wydaje wiążące wytyczne oraz żąda informacji i opinii od Szefów Agencji – w odniesieniu do działalności tych Agencji³⁰. Prezes Rady Ministrów może żądać od Szefów tych służb informacji związanych z planowaniem i wykonywaniem powierzonych zadań³¹. Może także upoważnić ministra powołanego w celu koordynowania działalności służb specjalnych do wykonywania czynności, o których mowa wyżej. W razie konieczności współpracy służb specjalnych, w celu realizacji ustawowych zadań, Prezes Rady Ministrów powierza ministrowi powołanemu w celu koordynowania działalności służb specjalnych albo Szefowi jednej ze służb obowiązek koordynacji działań w tym zakresie³².

5. Podsumowanie

Podsumowując powyższe rozważania nasuwa się wniosek, iż Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szef Agencji Wywiadu to podmioty, które mają dla Prezesa Rady Ministrów ogromne znaczenie w zarządzaniu administracją. Cały kompleks zadań i kompetencji, w jakie wyposażony jest Prezes Rady Ministrów w stosunku do tych organów, wzmacnia jego pozycję i nadaje mu wiodącą rolę w mechanizmie funkcjonowania

²⁶ Art. 17 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Zob. też: D. Pelc, *Agencje państwowe jako organy administracji publicznej*, [w:] *Status i pozycja jednostki w prawie publicznym*, (red.) K. Nowacki, Wrocław 1999, s. 41; J. Niczyporuk, *Rządowe agencje gospodarcze*, [w:] *Administracja i prawo administracyjne u progu trzeciego tysiąclecia (materiały konferencji naukowej katedr prawa i postępowania administracyjnego)*, Łódź, 2000, s. 339.

²⁷ Art. 18 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

²⁸ Art. 20 ust. 1 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

²⁹ Art. 8 ust. 1 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

³⁰ Art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

³¹ Art. 13 ust. 6 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

³² Art. 13 ust. 8 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Zob. szerzej na ten temat: M. Jełowicki, *Prawo a sprawność administracji państwowej i gospodarczej*, Rzeszów 1985; M. Grzybowski, *Kontrola władzy ustawodawczej i wykonawczej nad służbami specjalnymi*, Kraków 1999.

administracji publicznej. I choć w odniesieniu do poszczególnych centralnych organów administracji rządowej kompetencje nadzorcze Prezesa Rady Ministrów są określane w sposób zróżnicowany i na ogół raczej ogólny, to nie ulega wątpliwości, że ustanowiona przez prawo funkcja nadzoru daje Prezesowi Rady Ministrów prawo i możliwości wszechstronnej kontroli podległych mu centralnych ogniw aparatu administracyjnego, a tym samym pośredni wpływ na kształt określonych stosunków społecznych w poszczególnych dziedzinach życia społecznego, m.in. w zakresie bezpieczeństwa narodowego.

Działalność Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu jest, w dużym stopniu, zależna od Prezesa Rady Ministrów. Bez jego zgody, jakiegokolwiek działania tych organów są trudne do wykonania. Wymagają zatwierdzenia Prezesa Rady Ministrów, najczęściej w postaci zarządzenia. To sprawia, że trudno jest mówić o ich niezależności. Dlatego też często poruszaną kwestią jest ewentualne zniesienie podległości tych organów wobec Prezesa Rady Ministrów, co z resztą przy różnych okazjach już postulowano. Stawia się zarzuty, że jest to aparat pomocniczy Prezesa Rady Ministrów, a nie organy mające na celu ochronę bezpieczeństwa wewnętrznego jak i zewnętrznego państwa, czy podejmujące działania zapobiegające sytuacjom kryzysowym. Z tego też względu nadzór Prezesa Rady Ministrów nad tymi organami powinien być bardziej sprecyzowany niż ma to miejsce w aktualnym stanie prawnym³³. Należy też podkreślić, iż podległość zbyt wielu instytucji Prezesowi Rady Ministrów powoduje przeciążenie tego urzędu i naraża go na negatywne opinie. Pomimo powyższego należy jednak stwierdzić, że dzięki nadzorowi nad Szefami Agencji Prezes Rady Ministrów może w sposób skoordynowany, planowy i systematyczny prowadzić politykę na rzecz bezpieczeństwa państwa i nadawać jej właściwy bieg. Ma sposobność kontrolować działalność administracji pod kątem prawidłowego wykonywania obowiązków także w zakresie zarządzania kryzysowego.

LITERATURA

- [1] Boć J., *Prawo administracyjne*, Wrocław 1997
- [2] Cieślak S., *Praktyka organizowania administracji publicznej*, Warszawa 2004
- [3] Grzybowski M., *Kontrola władzy ustawodawczej i wykonawczej nad służbami specjalnymi*, Kraków 1999
- [4] Jagielski J., *Status prawny agencji i ich miejsce w systemie administracji publicznej* [w:] *Granice wolności gospodarczej w systemie społecznej gospodarki rynkowej. Księga jubileuszowa z okazji 40- lecia pracy naukowej prof. dr hab. Jana Grabowskiego*, Katowice 2004
- [5] Jagielski J., *Administracja rządowa oraz administracja samorządowa w kontekście zasady niepołączalności mandatu parlamentarnego*, „Przegląd Sejmowy” 2008, nr 4.
- [6] Jagielski J., *Kontrola administracji publicznej*, Warszawa 2007
- [7] Jełowicki M., *Prawo a sprawność administracji państwowej i gospodarczej*, Rzeszów 1985
- [8] Leoński Z., Hauser R., Skoczylas A., *Zarys prawa administracyjnego*, Warszawa 2004

---

³³ Zob. J. Jagielski. *Status prawny agencji i ich miejsce w systemie administracji publicznej* [w:] *Granice wolności gospodarczej w systemie społecznej gospodarki rynkowej. Księga jubileuszowa z okazji 40- lecia pracy naukowej prof. dr hab. Jana Grabowskiego*, Katowice 2004, s. 68.

- [9] Niczyporuk J., *Rządowe agencje gospodarcze*, [w:] *Administracja i prawo administracyjne u progu trzeciego tysiąclecia (materiały konferencji naukowej katedr prawa i postępowania administracyjnego)*, Łódź, 2000
- [10] Ochendowski E., *Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania*, Toruń 2005
- [11] Pelc D., *Agencje państwowe jako organy administracji publicznej*, [w:] *Status i pozycja jednostki w prawie publicznym*, (red.) K. Nowacki, Wrocław 1999
- [12] Rydlewski G., *Rządowy system decyzyjny w Polsce*, Warszawa 2002
- [13] Smoktunowicz E., *Pozycja prana Prezesa Rady Ministrów*, „Studia Prawnicze” 1983, z. 4
- [14] Stelmasiak J., Szreniawski J., *Prawo administracyjne ustrojowe: podmioty administracji publicznej*, Lublin 2002

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

- [1] Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym, Dz. U. z 2007, nr 89, poz. 590, z późn. zm.
- [2] Ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, tekst jedn. Dz. U. z 2010, nr 29, poz. 154 z późn. zm.
- [3] Ustawa z dnia 29 czerwca 1995r. o statystyce publicznej, Dz. U. z 1995, nr 88, poz. 439.
- [4] Ustawa z dnia 6 listopada 2008r o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Dz. U. z 2009, nr 52, poz. 417, z późn. zm.
- [5] Ustawa z dnia 4 września 1997r. o działach administracji rządowej, tekst jedn., Dz. U. z 2007r, nr 65, poz. 437, z późn. zm.
- [6] [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie określenia organów administracji rządowej, które utworzą centra zarządzania kryzysowego, oraz sposobu ich funkcjonowania, Dz. U. z 2009, nr 226, poz. 1810.

SUPERVISORY POWERS OF THE PRIME MINISTER OF POLAND OVER THE HEAD OF THE INTERNAL SECURITY AGENCY AND THE HEAD OF THE FOREIGN INTELLIGENCE AGENCY IN CRISIS MANAGEMENT CASES.

This article defines the crisis management and disaster recovery system in Poland. It is mainly focused on the description of state agencies and institutions dedicated to manage crisis and emergency situations, which report directly to the Prime Minister of the Republic of Poland. Further analysis of capacities and functions of both: the Head of the Internal Security Agency and the Head of the Foreign Intelligence Agency, was conducted herein. Their position within state administration was also assessed. The scope of supervisory powers of the Prime Minister with regards to each of them was clearly indicated and described, as well as his rights he may exercise towards them.